

Otsetoetused on klientideni jõudnud – PRIA 22 aasta väljamaksete summa ületab peagi 5 miljardit

Käesoleval aastal esitas PRIA-le otsetoetuste taotluse 13 592 maaharijat. Piimalehma kasvatamise otsetoetust taotles 658 ning ute ja kitse otsetoetust 636 loomapidajat. Otsetoetuste maht moodustab enam kui kolmandiku PRIA aasta jooksul makstavatest toetustest. Täna on toetused klientidele välja makstud. Lisaks maksti välja toetus väikepõllumajandustootja kavaga liitunutele. Hiljemalt 31. detsembrini plaanib PRIA välja maksta põllumajandussektorile mõeldud erakorralise toetuse riigiabi.

Kuidas vältida pindalatoetuste vähendamist ületaotlemise eest?

Ka tänavu sai ca 900 taotlejat soovituslikku väiksema toetussumma põhjusel, et nad taotlesid toetust suuremale pinnale kui tegelik toetusõiguslik pind. Sellise olukorra vältimiseks tuleb taotlejal veenduda, et maa on võsast ka tegelikult puhastatud ja võsajäänused põllult eemaldatud. Lisaks tuleb jälgida, millistes piirides tegelikult maad haritakse. Toetusõiguslikud ei ole ka päikesepaneelidega kaetud alad ning hoovialad.

Iseloomulik näide, kus taotlusala pöld on esitatud hoovialale

Maakasutuse tüüp taotlusel

Rohumaade puhul kontrollib PRIA administratiivselt põldude maakasutuse tüüpe juhul, kui rohumaadel kasvab heintaimede segu. Sellise põllu maakasutuse tüüp võib sõltuvalt rohumaade vanusest olla püsirohumaade või põllukultuurid. Kui heintaimed on samal kohal kasvanud vähemalt 6

aastat, on tegu püsirohumaaga, kui aga lühemat aega, siis on tegu põllukultuuridega. Juhtub ka, et tagasirajatud rohumaaks on märgitud maa, mis tegelikult on püsirohumaade.

Pindala- ja loomapõhistest kontrollidest

2022. aastal kontrolliti nõuete täitmist kohapealsete kontrollide käigus 623 taotleja juures.

Enim nõuete eiramisi leiti rohumaade hooldamise nõude täitmisel. Kokku oli nõuetekohaselt hooldamata 190 taotleja 562 põldu.

Kontrollide käigus leiti 61 põldu, mis on taotlusel, kuid millel ei ole taotlusaastal põllumajanduslikku tegevust toimunud.

Jätakuvalt märgitakse taotlusele ka põlde, mille kasutamiseks ei ole õiguslikku alust. 2022. aastal jääb seetõttu toetuseta 155 põldu.

Hea meel on tõdeda, et NATURA 2000 alal asuva põllumaa kohta antava toetuse puhul sel aastal nõuete eiramisi ei tuvastatud.

Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse raames kontrolliti kohapeal 16 taotlejat, kellest 6-l leiti nõuete rikkumisi. Läbi aastate kordub, et poollooduslik kooslus on tähtjaks niitmata või karjatamata. Samuti leidub taotlusala kooslusi, mille kasutamiseks taotlejal ei ole õiguslikku alust.

Loomadega seotud toetuste osas kontrolliti loomade heaolu toetuse (LHT) raames kohapeal 95 taotlejat. Kokku kontrolliti 2264 veist, 514 lammast, 56 kitse, 118 hobust, 80 123 kana ja 23 169 siga. Loomatoetuste (LOT) osas kontrolliti kohapeal 52 loomapidajat, kokku kontrolliti 1242 piimalehma ja 1338 utte. Enim puudusi esines loomade märgistamise nõude täitmisel.

LHT puhul tuvastati puuduseid 39 taotleja juures, näiteks 39 loomal puudus üks ning 46 loomal mõlemad kõrvamärgid. LOT osas leiti kontrollitud karjadest ühe kõrvamärgiga loomi 109, mida on 37 võrra enam kui 2021. aastal. Varasema aastaga võrreldes suurenes üle kolme korra selliste loomade arv, kellel kohapealse kontrolli ajal kõrvamärgid üldse puudusid.

Nii LHT kui ka LOT puhul teeb muret, et toetust taotletakse ka loomadele, keda tegelikult karjas ei ole. LHT puhul oli selliseid loomi 50, LOT puhul taotleti karjast välja läinud loomade eest toetust 146 utele ning 20 piimalehmale.

Kohapealsete kontrollide käigus leiti kokku 50 looma, kelle osas vajasisid andmed põllumajandusloomade registris parandamist. Kuna toetuse maksmise aluseks on õiged ja täpsed registri andmed, tuleb loomapidajal regulaarselt andmeid kontrollida ja vajadusel täiendada.

Nõuetele vastavusest 2022. aastal

Pindala- ja loomatoetuste taotlejad peavad täitma ka nõuetele vastavuse nõudeid. Lisaks PRIA-le kontrollivad nõuete täitmist Keskkonnaamet (KeA) ning Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA). Kokku kontrolliti erinevate asutuste poolt kohapeal 392 taotlejat. Lisaks kohapealsetele kontrollidele kontrollitakse nõudeid ka administratiivselt – sellisel moel kontrolliti loomade märgistamise ja loomadega toimunud sündmustest teavitamise õigeaegsust 154 taotleja puhul.

Enim leitakse loomadega seotud nõuete rikkumisi. Suurim hulk on seotud loomade märgistamise ja registreerimisega. Kokku tuvastati rikkumisi 34 taotleja juures. Veidi vähenes loomade heaolu nõuete rikkumiste osatähtsus, ent rikkumised olid ulatuslikud ja kestnud pikemat aega. Kahjuks oli selles valdkonnas taotleja, kelle rikkumised tuli lugeda tahtlikuks.

Taimekaitsevahendite kasutamisel leiti nõuete eiramisi 13 tootja juures. Näiteks ei peetud kinni preparaadi kasutamise kulunormist, pritsimisega kasutati kultuurile mittelubatud preparaati, pritsiti põlde, kus oli õitsevat taimi või ei vastanud taimekaitsevahendite hoiukoht nõuetele.

PRIA tuvastas kokku 11 puudust, mille tõttu toetust vähendati. Enim

rikuti maastikuelementide säilitamise nõuet, peamiselt põllusaarte eemaldamise tõttu. PRIA palub maastikuelemendi eemaldamisel kindlasti saata PRIA-le teavitus, et seda saaks selgitusena arvestada. Kui taotleja kasutuses on alasid, mis on elemendiks registreeritud, kuid tegelikkuses need ei vasta elemendile kehtestatud tingimustele, tuleb sellised alad põllu toetusõiguslikust pinnast välja joonistada.

KeA leidis rikkumisi 7 taotleja juures. Enamik rikkumisi on seotud sõnniku hoidlate ja sõnniku aunastamise nõuete täitmata jätmisega.

PRIA läbi viidud administratiivse kontrolli käigus leiti eksimusi 60 loomapidaja puhul. Neist 11 juhul loeti see inimlikuks eksimuseks ning käesoleval aastal sanktsioone ei rakendatud.

Kahjuks tuli kolme taotleja osas toetusi vähendada 100% ulatuses, sest kontrolli takistati. Tuletame meelde, et nõuetele vastavuse kontrolli takistamine viib kõigi süsteemiga hõlmatud toetuste mitteraamisteni.

30 taotleja tegevuses tuvastati rikkumine, mis oli toime pandud enne 2022. aastat. Sellisel juhul tehakse tagasiarvestus 2022. aastal taotletud toetussummast.

Uued tehnoloogiad kinnitavad kanda

Uuest aastast hakkab PRIA pindalapõhiste toetuste kontrollimisel kasutama pinnaseiret. Pinnaseire kasutuselevõtt tuleneb Euroopa Liidu nõuetest ning on läbi aegade suurim muutus pindalatoetuste kontrolliprotsessis.

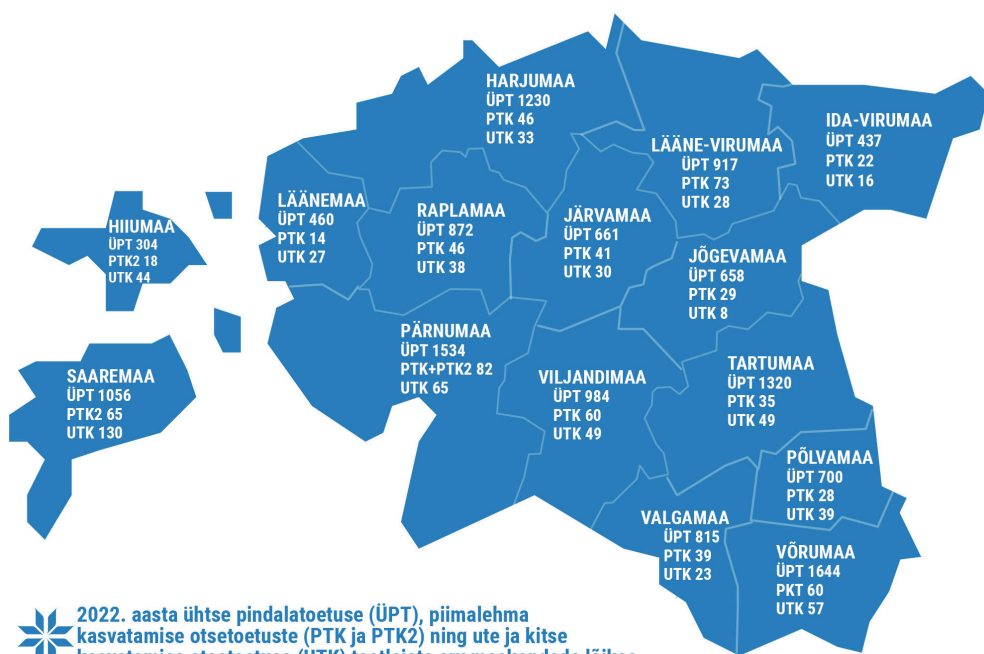
Pinnaseire aluseks on peamiselt SENTINELi satelliidipildid või muud vahemalt samaväärse väärtusega andmed, s.t eelkõige teistelt satelliitidelt saadavad andmed, aga ka asukohamärgisega fotod. Viimaste edastamiseks on PRIA loomas mobiilirakendust, mille kasutusele võtmine on samuti üks programiperioodi 2023–2027 toetuste rakendamise muudatus.

Pinnaseiresse on kaasatud 100% taotlustel olevast põllumajandusmaast ja süsteemi kasutusele võtmisega kaovad sisuliselt senised pindalapõhiste toetuste kohapealsed kontrollid. Neid tehakse edaspidi vaid juhul, kui muude andmete alusel ei ole nõuete täitmist võimalik hinnata. Samuti jäävad kohapealsed kontrollid alles nõuete puhul, mida ei ole võimalik satelliitidelt seirata.

Pinnaseiresüsteem tervikuna on ennetav ja taotlejat kaasav. Oluline on ennetavate tegevuste võimaldamine toetuse vähendamise asemel. Pinnaseirega tuvastatud potentsiaalse rikkumise tuvastamisel antakse sellest taotlejale teada, et ta saaks võimalusel vajalikud tööd ära teha nii, et toetus(t)je tingimused oleksid täidetud. Vajadusel küsitakse taotleja käest toetuseks asukohamärgisega foto. Samuti on võimalik rikkumise kohta põllu puhul taotlust vastavalt tegelikule olukorrale muuta või sellele toetus(t)je taotlemisest loobuda – sellisel juhul täiendavaid sanktsioone ei rakendata.

Loomisel on mobiilirakendus fotode jagamiseks

2023. aasta suvel käivitub PRIA loodav mobiilirakendus, mille esimene teenus loob võimalused just pinnaseire info vahetamiseks. Äpi vahendusel antakse põllumehele teada, millisel põllul on nõude täitmata jätmise tuvastatud või mille osas soovitakse täpsustavat infot. Samas rakenduses saab põllumees teha asukohamärgisega foto ning selle PRIA-le edastada. Ka see on üks pinnaseire meetoditest, mis asendab kohapealseid külastusi ning võimaldab põllumehel kontrolliprotsessis PRIAga suhelda talle sobival ajal.

2022. aasta ühtse pindalatoetuse (ÜPT), piimalehma kasvatamise otsetoetuste (PTK ja PTK2) ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse (UTK) taotlejate arv maakondade lõikes

PRIA jõulusoov

2022. aasta on olnud kõigi jaoks keeruline, aga toetuste taotlemine ning menetlemine on siiski toimunud sujuvalt. Kogu oma tegevusajaga jooksul on PRIA klientidele välja maksnud ligi 5 miljardit eurot.

Aitäh kõigile ning soovime maaelu arendajatele edukat uut aastat!